

Pöytäkirja

TUTKINTAVANKIEN SIOJTTAMINEN JA VANGINKULJETUS säädosvalmistelutyöryhmä

Kokous 3/2022

Tiistaina 25.10.2022 kello 10:00-11:48,
teamsilla

Osallistujat: Anne Hartoneva, Juho Martikainen, Iisakki Anttila, Annika Finnberg, Ari Juuti, Kari Kettunen, Marja Kiiski, Jarkko Nieminen, Kaisa Puro, Tommi Saarinen, Katja Kirilov, Laura Sairanen, Tea Ståhlberg

1. Jäsenmuutos

Sisäministeriö on ilmoittanut, että sen työryhmäjäseneksi tulee Jarkko Nieminen ja Heidi Kankainen on varajäsen.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Keskusteltiin tutkintavankien säilyttämistä koskevien lainmuutosten kustannuksista. Keskustelussa tuotiin esiin, että Oulun ja Vantaan vankilan rakennushankkeisiin liit-
tyvä rahoitus ei koske muita vankiloita. Sovittiin, että kustannusvaikutuksia käsitel-
lään vielä myöhemmin yksityiskohtaisemmin.

3. Kuljetusviranomaisten välistä tehtävänjakoa koskevien pykäläluonnosten kä- sittely

5 §. Vankien kuljettaminen

Todettiin, että pykälän 1 momentti hyväksytään esitetyssä muodossa.

Pykälän 2 momentista todettiin, että poliisi voi huolehtia –ilmaisu on paljonkin tulkin-
taa mahdollistava. Yhtäältä pitäisi olla selvää, kuka hoitaa kuljetuksen. Toisaalta po-
liisiin pitää voida kuljetustehtävän hoitaakseen ottaessaan käyttää harkintaa, jossa
otetaan huomioon senhetkinen resurssitilanne. Todettiin, että nämä tilanteet voitai-
siin hoitaa Risen ja poliisin välisin sopimuksin. Tämän mukaisesti säännöstä täs-
mennetään, muutoillaan muutoinkin ja siirretään 10 §:n yhteyteen. Näitä asioita sel-
vennetään myös säännöksen perusteluissa.

Pykälän 3 momentti hyväksyttiin esitetyssä muodossa. Pykälän 3 momentin osalta
todettiin, että kun tuomioistuin vapauttaa vangin, tutkintavankeuslain 1 luvun 2 §:n 3
momentin mukaan tutkintavangin suostumuksella hänet voidaan kuljettaa vankilaan
hakemaan vankilassa olevaa omaisuuttaan. Muutoin–Risellä ei ole toimivaltuutta
kuljettaa vapautettua. Sovittiin että siirretään säännös vanginkuljetuslakiin ja mieti-
tään sille sopiva paikka. Lisäksi todettiin, että säännöksen tulee kattaa myös kuljet-
taminen poliisin säilytystilaan hakemaan siellä olevaa omaisuutta.

Pykälän 4 momentin osalta tuotiin esiin, onko ”esitutkintatehtävät” riittävän kattava termi. Soveltuuko se esimerkiksi tilanteessa, jossa tutkintavanki viedään sairaalaan.

Pykälän 5 momentista todettiin, että kun tuomioistuin määrää henkilön mielentilatutkimukseen, häntä ei kuljeteta tuomioistuimesta suoraan mielentilatutkimukseen vaan ensin vankilaan – mielentilatutkimusta koskeva THL:n päätösprosessi vie aikansa. Kun henkilö aikanaan kuljetetaan mielentilatutkimukseen, kyse on tutkintavangin kuljetuksesta, josta vastaa Rise. Tilanteissa, joissa tuomioistuin vapauttaa henkilön syyntakeettomana, vastuu henkilön kuljettamisesta hoitoon on terveydenhuollolla. Poliisi antaa pyynnöstä kuljetukseen virka-apua. Kuljetuksessa tarvitaan mukaan terveydenhuollon henkilöstöä. Todettiin, että momentti on tarpeeton ja se poistetaan.

Keskusteltiin kuljetusvastuusta, kun tutkintavanki on mielentilatutkimuksessa ja hänet pitää kuljettaa esimerkiksi laboratorioon tai röntgentutkimukseen. Tällöin kyse on tutkintavangin kuljetuksesta, josta vastaa Rise. Työryhmän työssä pohditaan vielä tämän järjestelyn mahdollisia vaihtoehtoja.

6 §. Kiinniotettujen ja pidätettyjen kuljettaminen

Todettiin, että 6 § on pääpiirteittäin kunnossa. Sanamuotoihin palataan vielä myöhemmin. Nieminen käy ehdotuksen vielä läpi ja tarkistaa, että se on kunnossa.

7 §. Ulkomaalaislain nojalla kuljetettavat

Todettiin, että 7 § on pääpiirteittäin kunnossa ja sanamuotoihin palataan vielä mahdollisesti myöhemmin.

8 §. Muiden vapautensa menettäneiden kuljettaminen

Todettiin, että pykälän 1 momentti voidaan hyväksyä ehdotetussa muodossaan.

Keskusteltiin pykälän 2 ja 3 momenteista. Niiden osalta todettiin, että kyse vaikuttaisi olevan lähinnä poliisin virka-apuna muille viranomaisille antamasta kuljetusavusta. Tällainen virka-apu perustuu muuhun lainsäädäntöön. Kiinnitettiin myös huomiota siihen, etteivät säännökset saa laventaa poliisin tehtäviä. Momenttien tarpeellisuutta ja suhdetta virka-apusäännöksiin selvitetään vielä.

9 §. Kuljetusviranomaisten välinen virka-apu kuljetustehtävissä

Todettiin, että 1 momentin muotoilua kannatetaan. Momentissa ei kuitenkaan ole tarvetta viitata poliisilakiin. Perusteena virka-avulle on yleisen turvallisuuden ja järjestyksen ylläpito.

Todettiin, olevan tärkeää, että avun antaminen toimisi molempiin suuntiin. Keskusteltiin, onko tässä kyse ennemminkin 10 §:n mukaisesta sopimisesta, kuin virka-avusta. Tuotiin myös esiin, että virka-avun antajan oma tehtävä ei saa vaarantua. Sovittiin, että varmistetaan, että harkinta tehtävän suorittamisesta jää virka-avun antajalle.

10 § Kuljetusvastuusta sopiminen

Todettiin, että ehdotetussa säännöksessä viitataan yksityiskohtaiseen sopimiseen. Lainsäädäntöön tarvitaan kuitenkin myös säännös, joka mahdollistaa yleisemmän piirteisen sopimisen. Sovittiin, että selvitetään millä edellytyksillä tästä voidaan säätää. Seuraavassa kokouksessa esitetään tästä pykäläluonnos.

Keskusteltiin toisen viranomaisen tilojen käytöstä kuljetustehtävien aikana. Keskustelussa tuotiin esiin käytännön ongelmia liittyen muiden viranomaisten tilojen käyttöön käräjämatkojen aikana. Esimerkiksi sisäänkirjaamiskäytännöt ja valvontavastuu tiloissa ovat haastavia. Säännöksiä ei myöskään tule muotoilla siten, että muut viranomaiset voisivat sopia tuomioistuinten tilojen käytöstä. Sovittiin, että sääntelyn sisältöä selvitetään vielä tarkemmin.

11 § Kuljetuspalvelujen hankkiminen yksityisiltä

Todettiin, että pykälä on arvioitavana julkisoikeuden yksikössä ja siellä otetaan kantaa, onko kyse julkisen vallan käytöstä ja tuleeko tästä näin ollen säätää lainsäädännössä. Keskusteluissa nousi esille, kuljetuspalvelun luotettavuus ja yrityksen taustat on voitava selvittää.

4. Yhteistyöryhmän työskentelystä

Kirilov esitteli Pirkanmaan kuljetuspilotin tilannetta.

5. Seuraava kokous

Seuraava kokous on 24.11.2022 kello 10-15 Vantaan vankilassa. Mahdollisuus myös etäosallistumiseen teamsin välityksellä.

- lokakuun kokouksen perusteella muokattujen tehtävänjakoa koskevien pykäläluonnosten viimeistely
- yleiskeskustelu kuljetusviranomaisten toimivaltuuksista
- tutustuminen Vantaan vankilan kuljetustoimintaan

6. Pöytäkirjan liite

- Pykäläluonnokset: Vanginkuljetusviranomaisten välinen tehtävänjako